PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Saapi kai sitä olla sellaisiakin harrastuksia, joista ei ole hyötyä. **TAITEILIJA JA YRITTÄJÄ AULI PARTIO, RÄÄKKYLÄ**

12.11.14

Aurinko nousee

Helsingissä kello 8.11
ja laskee kello 15.57
Oulussa kello 8.44
ja laskee kello 15.20
Utsjoella kello 9.39
ja laskee kello 14.12

Päivän sana

12.11. Herra vastasi Jeremialle: ”Jos muutat mielesi, minä otan sinut jälleen palvelukseeni. Jos et puhu joutavia, vaan puhut niin kuin puhua tulee, saat jälleen olla minun suunani.” Jer. 15:19
13.11. Minä teen sinusta lujan pronssimuurin. Vaikka tämä kansa nousee sinua vastaan, ei se sinua voita, sillä minä olen sinun kanssasi, minä autan ja suojelen sinua, sanoo Herra. Jer. 15:20

Nimipäiviä

Tänään keskiviikkona: Virpi
Huomenna torstaina: Kristian, Ano

Mietelause

On helpompi elää toisten kautta kuin tulla täysin omaksi itsekseen.

Betty Friedan

Lähetä merkkipäiväilmoitus Maaseudun Tulevaisuuteen
Merkkipäiväpalstalla julkaistaan vain päivänsankarin suostumuksella lähetettyjä merkkipäivätietoja. Kirjallisesti lähetettävissä tiedoissa tulee olla merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, merkkipäivän ajankohta, titteli, kotipaikka ja mahdollinen lyhyt maininta merkkipäivän vietosta. Valokuvaksi käy mustavalko- tai värikuva, koolla ei väliä. Palsta on maksuton. Merkkipäivätiedon tulee olla toimituksessa viimeistään viisi päivää ennen lehden ilmestymistä. Tiedot postitetaan osoitteeseen: Maaseudun Tulevaisuus, ”Merkkipäivät”, PL 440, 00101 Helsinki, tai lähetetään sähköpostilla osoitteeseen *merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi*.

LARI LIEVONEN

Auli Partio ammentaa taideteoksiinsa ideoita omasta elämästään. Ensimmäiset mekot syntyivät taidevaelluksille, jolloin ne ovat olleet valaistuina maastossa. Materiaaleina hän käyttää vaikkapa vanhoja puhelinluetteloita tai sideharsoa.

KUKA?

Auli Partio

Rääkkyläläinen taiteilija, taideopettaja, yrittäjä, kyläaktiivi. Perusti Silkkipartio-yrityksen vuonna 1992.
Opiskellut maatilateknikoksi, studiokutojaksi, kuvataiteilijaksi (amk) ja taiteen maisteriksi. Valmistuu ensi keväänä lähihoitajaksi.
Pitänyt lukuisia yksityis- ja ryhmänäyttelyitä. Tullut tunnetuksi kotitilallaan Oravisalossa järjestämistään taidevaelluksista.
Saanut Pro Maaseutu, Rääkkylän vuoden yrittäjä ja vuoden teko -palkinnot.
Perheeseen kuuluu puolison lisäksi 13-vuotias Benjamin-poika.
Harrastaa näyttelemistä Riäkkyteatterissa, kirjoittaa monologeja, runoja ja muita tekstejä.

Nostalgiamekkoja navetan täydeltä

Auli Partion taiteen väitöskirja siirtyi hoitoalan tieltä. Tekijänaisen elämästä kumpuaa kuvataidetta ja teatteria – maaseutupoliittisia kannanottoja unohtamatta.

RÄÄKKYLÄ (MT)
Enemmän taiteilija kuin yrittäjä, **Auli Partio** kuvaa itseään ja hymyilee perään, että kovasti yritteliäshän hän joka tapauksessa on.

Sen huomaa hetkessä, kun kaartaa Arvinsalmen lossimatkan jälkeen Oravisalon saarella Silkkipartio-kyltin opastamalle tammikujalle. Piha on tiptop, ja tammetkin emännän itsensä siemenistä kasvattamat.

Lapsena Auli haaveili, että saisi hoitaa eläimiä ja tehdä kuvia. Koulusta jäivät näytelmätuokiot mieleen.

”Japanilaisesta tuhkakupista ihastelin keltaista kimonoa ja tokaisin siskolle, että mie se joskus vielä lähden Japaniin. Siihen sisko, että hulluhan sie oot, kun et oo käyny ees Helsingissä.”

Nyt viisikymppisenä Auli voi suunnitella jo viidettä Japaninreissuaan – näyttelyavajaisten jälkeen vuorossa voisi olla työskentely sikäläisessä taiteilijaresidenssissä.

Hyötyä hullutuksesta
Maalaistytön japanin kielen opiskelu ja kulttuurin ahmiminen leimattiin aikoinaan ”turhaksi hullutukseksi”.

”Saapi kai sitä olla sellaisiakin harrastuksia, joista ei ole hyötyä”, Auli vastasi ihmettelijöille.

Ja hyötyähän siitä kielitaidosta on totta tosiaan ollut. Partio perusti silkkituotteiden maalaamiseen erikoistuneen yrityksen Silkkipartion ja loi mallistoja muun muassa Kalevala-aiheiden pohjalta.

Silkkihuivit olivat erityisesti japanilaisten mieleen, kuten muukin tekstiilitaiteeseen ja kierrätysmateriaaleihin erikoistuneen tekijänaisen tuotanto. Ovet kansainvälisiin näyttelyihin avautuivat.

”Minuun japanilaisuudessa vetoaa yksinkertaisuus. Suulaana ihmisenä kaipaan selittämisen niukkuutta.”

Luopumisen häpeä
Liperin Tutjussa syntynyt Auli, silloinen Matilainen, opiskeli maatilateknikoksi ja työskenteli lomittajana ennen kuin päätyi Oravisaloon viiden lypsävän tilalle emännäksi.

”EU-neuvottelujen tulos tiesi väistämättä sitä, ettei lypsykarjan pito kannattaisi niin pienessä navetassa. Karjasta luopuminen synnytti epäonnistumisen ajatuksia: meihinkö nyt katkeaa tilalla karjanpito. Anopille päätöksen kertominen oli vaikeinta.”

Onneksi anoppi kuitenkin huolehti vain nuorten pärjäämisestä – ja ovathan kekseliäät ihmiset pärjänneet. Talo ei ole mennyt alta, koska Auli maalasi ahkerasti silkkiä ja **Heimo** uppoutui maatalouskoneiden korjauspajaan.

Polun politiikka
Taide imi Aulia syvemmälle tekemiseen. Silkki ei riittänyt, kun ammattikorkeakoulusta maalariksi ja monen tekniikan taitajaksi valmistuva taiteilija järjesti lopputyönäyttelyään.

Syntyi installaatioita sekä taidevaellus oman maatilan aitoista ja kellareista lähimetsiin. Materiaaleiksi tekstiilien lisäksi kelpuutettiin niin kanamunankuoria kuin myös taidokasta keramiikkaa, jota sitäkin alkoi Aulin käsissä syntyä.

”Näyttely oli maatalouspoliittinen kannanottoni: Aina ei tarvitse lähteä kaupunkiin taidetta katsomaan. Tulkoot kaupunkilaiset vuorostaan maalle!”

Ensimmäisen vaelluksen suosion innoittamana taidepolkuja syntyi kuutena vuotena lisää. Tapahtuman ympärille alkoi muodostua vakituisten kävijöiden lisäksi tekijäyhteisö: työllistyi muusikoita, kuvataiteilijoita, valo- ja äänisuunnittelijoita.

Pahuksen raha
Rahaa taiteella on vaikea tienata, vaikka Partion navettagalleria ja -ateljeessa maalaamat metsät ja abstraktit maisemat myös myyvät.

”Taiteilija ei tarvitse yritystä, mutta pahus, rahaa se tarvitsee. Rahalla on pakko maksaa bensat ja sähköt ja ruoka.”

Elämän realiteetit silmissään Auli päätti opiskella lähihoitajaksi erikoistumisalanaan lapset ja nuoret.

”Lapin yliopistossa ehdittiin etsiä ohjaajat väitöskirjaani varten, mutta eihän sen idea mihinkään karkaa. Keväällä valmistun lähihoitajaksi ja voin tehdä tarvittaessa sijaisuuksia. Siinä rinnalla ehdin väitöskirjan kimppuun.”

Hoivatyöstä Partio on ihan innoissaan.

”Päiväkodissa en tajunnut edes tekeväni töitä, koska siellä oli niin hauskaa. Ehkä sijaisena otan asiat rennommin. Ja sitä paitsi uskon, että taiteilijana ymmärrän informaatiotulvaa, jota hoitokodeissa riittää.”

Taiteilijalla on kyky ja halu tulkita non-verbaalista viestintää ja nähdä puhekyvyttöminä makaavat vanhuksetkin ihmisinä.

Partio poimii ihmisten puhetta, luonteita, käytöstä ja toimintatapoja kaikkialta, missä liikkuu ja toimii.

Syntyy tarinoita näyttämölle ja joskus runoja. Itseäänkään hän ei säästele.

”Ainahan oma elämä on tekemisessä mukana, niin tilateoksissa kuin käsikirjoituksissa. Jatkoajasta tuli tavallaan 50-vuotisjuhlanäytelmäni Riäkkyteatterin porukalle, jossa olen näytellyt, toiminut kuiskaajana ja ties minä jo pian 10 vuotta. Se on minulle tosi tärkeä yhteisö.”

LIISA YLI-KETOLA

Auli Partion käsikirjoittama ja Kirsi Koskelon ohjaama Jatkoaika kantaesitetään perjantaina 14.11. Rääkkylässä. Hänen toimittamansa Suarelaisten suakkunat -murreantologia julkaistaan lähiviikkoina. Kalevala kankahilla - Auli Partion tekstiilitaidenäyttely esillä Kuhmon Juminkeossa 19.12. saakka.

Auli Partio ja vastanäyttelijä Harri Hiltunen Riäkkyteatterista tekivät viime viikolla taustanauhoituksia Partion kotipihassa ...

... ja harjoittelivat Jatkoaika-näytelmää koulukeskuksen auditoriossa ...

... muuna aikanaan Auli valmisteli muun muassa uutta tilateosta. Tällä kertaa helma syntyy vanhoista postikorteista.

KOULUPÄIVÄKIRJA

Onko kysyttävää?

Tuo on tuttu, kylmä lause. Se kertoo, että päätökset on tehty. Onko teillä muilla asiaan sanottavaa?

Koulu on ollut historiansa alusta lähtien toimi, joka perustuu arkiseen sivistystahtoon, kentän suunnitteluun ja toteutukseen. Tarkastajat tulivat sittemmin hallinnon edustajiksi, että mites täällä eletään.

Hallinto on nyt kaapannut itselleen koulupäätökset ja kysyy tuon tyhjän lauseen. Erityisesti se näkyy koulurakennusten suunnittelussa, mutta myös koulun varsinaisen tehtävän, opetuksen ja kasvatuksen ohjauksessa.

Jos kouluelämässä jatkuu pitkään tämä vaihe, että tutkimuksen ja päättäjien vuorovaikutus ei toimi, koulusta tulee aika merkillinen yhteisö.

Otetaan muutamia esimerkkejä. Nyt rakennetaan suuria kouluja. Sanotaan, että silloin säästetään. Laskelmat osoittavat toista.

Miten suuren ihannointi vaikuttaa koulun arjen toteuttamiseen? Siitä ei ole kysytty mitään, vaikka koko historiallinen koululaitoksemme on perustunut pieniin yksiköihin. Koulu on ollut elävä yhteisö elävässä miljöössä, kodin, työn ja harrastusten keskuudessa. Vanhemmat ovat voineet seurata ja elää lasten tehtävää, kun se on ollut silmiemme alla. Koululaiset ovat voineet elää vanhempien ja ympäristön toimia jokaisena koulupäivinä kaikilla aisteillaan.

Nyt lapset pakotetaan koulutehtaisiin kuin tuotantolaitoksen tekijät konsanaan. Koulu ei ole kuitenkaan mikään tehdas, jonka toiminta hyrisee kolossin sisällä.

Sitten konkreettinen esimerkki. Kotikaupunkini ja urani kivikoulu, suuri, moniopettajainen, puretaan kohta. Tilalle ja lähelle tulee uuden kaupunginosan kerrostaloja ja asuntoja 800. Lähelle rakennetaan uusi, liki tuhannen oppilaan laitos, nimikin muuttuu Aurinkokiven kouluksi. Miksi? Onhan se edelleen Kivistön kaupunginosan koulu.

On kiire keskustella, onko meillä kohta liian suurien koulujen sosiaalinen ongelma. Ja mitä tehdä kolosseille, jos tehokas ja samalla kodikas opetus ja kasvatus hoituukin paremmin pienissä kouluissa? Ja edullisemmin.

Minulla olisi siis arjen koulun kouluttamana kysymyksiä, että missä on tutkimustieto isojen koulujen ongelmista – tai hyödyistä.

Miten koulun arki vaikeutuu, kun samassa laitoksessa on eri-ikäisiä, erilaisia tahtomuksia, ongelmia ja käyttäytymisvaikeuksia omaavia lapsia? Miten oppilaan turvallisuus taataan? (Ajatelkaa tilannetta, että osa opettajista lomautetaan. Hallinto väittää nyt, ettei mitään turvallisuusongelmaa tule!) Väistyykö lapsen etu kustannusten tieltä? Mitä kokemuksia opettajilla ja koulun henkilökunnalla on tuhannesta oppilaasta. Pitäisi olla tutkimustietoa. Muuttaahan suuri koulu opetusmetodit samanlaisiksi, yhtä aikaa toteutettaviksi. Se kahlitsee, poistaa koulun ympäristön, ainakin.

Meidän ei kannata antaa koululaitoksemme ajelehtia, että kadotamme arvokasta sivistysperintöämme. Ja siihen kuuluu oma koulu lähellä – ja suhde kotiseutuun. Sitä ei saisi kamreeriotteella tuhota. Uhkana on yksi koulu per kunta. Sitä eivät toivo oppilaat, opettajat eivätkä vanhemmat. Olisiko toimittava?

MATTI SUMMANEN
on vantaalainen kirjailija ja opettaja.

matti.summanen@pp1.inet.fi